

واژه خواهر و برادر هم بیگانه می شود !

مرداد 26, 1393

بچه‌های دیروز حسرت اتاقی شخصی، اسباب‌بازی جدید و شیک را می‌خوردند و به دلیل مشترک بودن وسایلشان با هم دعوا می‌کردند؛ اما بچه‌های امروز همه این امکانات را دارند اما حسرت دایی، عمو، خاله و عمه و خواهر و برادری که شریک غصه‌ها و شادی‌هایشان باشد دارند.

تک فرزندی پدیده‌ای است که امروز در جامعه رواج پیدا کرده و شعار "فرزند کمتر زندگی بهتر" امروزه به فرهنگ تبدیل شده است. به گزارش ایسنا؛ امروزه دیگر از هر خانهای چند فرزند قد و نیم قد بیرون نمی‌آید، دیگر آن صداها و دختر و پسر در سنین متفاوت به گوش نمی‌رسد.

دیگر نسل عمو، عمه، خاله و دایی رو به سوی انقراض است، بچه‌های دیروز حسرت اتاقی شخصی، اسباب‌بازی جدید و شیک را می‌خوردند و به دلیل مشترک بودن وسایلشان با هم دعوا می‌کردند؛ اما بچه‌های امروز همه این امکانات را دارند اما حسرت دایی، عمو، خاله و عمه و خواهر و برادری که شریک غصه‌ها و شادی‌هایشان باشد دارند. نسل دیروز قانع و مستقل بودند اما نسل امروز توقعات به بلندی کوه دارند و استقلالی به کوچکی ذره‌ای خاک.

محمدعلی طالبی، مدیر مرکز مشاوره دانشگاه پیام‌نور بیرجند به ایسنا گفت: مسائل و مشکلات اقتصادی و از بین رفتن فرهنگ قناعت بین خانواده‌ها باعث شده که خانواده‌ها نیازهای زیادی داشته باشند و به تبع آن فرزندان توقعات زیادی از خانواده‌ها دارند که این یکی از علل درون خانواده برای تک فرزندی محسوب می‌شود.

وی ادامه داد: در جامعه علل گرایش به تک فرزندی دلایل گوناگونی دارد که مهم‌ترین دلیل آن شرایط اقتصادی و مشکلاتی مانند مسکن و معیشت خانواده‌ها است

مدیر مرکز مشاوره دانشگاه پیام‌نور بیرجند، افزایش هزینه‌های مسکن و ناتوانی خانواده‌ها برای تهیه منزل‌های بزرگ را از دلایل اقتصادی تک فرزندی عنوان کرد و افزود: تنوع سیستم‌های آموزشی باعث شده خانواده‌ها به استفاده از مدارس با سیستم‌های آموزشی با کیفیت و

بازدهی بالا تمایل پیدا کنند که این امر باعث افزایش هزینه و کاهش توان اقتصادی خانواده‌ها شده و در نهایت خانواده‌ها تصمیم به تولد یک فرزند می‌گیرند.

طالبی، نداشتن هم‌بازی در دوران کودکی و جایگزین کردن اسباب‌بازی‌ها و حیوانات به جای خواهر و برادر را از جمله مشکلات کودکان تک‌فرزند عنوان کرد.

عضو هیئت علمی دانشگاه پیام‌نور بیرجند با اشاره به کمبودهای این کودکان، تصریح کرد: این کودکان در فرایند جامعه‌پذیری با اختلال مواجه هستند و خلاءهای عاطفی باعث بروز اشکال در زندگی آینده این کودکان می‌شود.

طالبی با اشاره به اینکه تک‌فرزندی در آینده پدر و مادر تاثیرگذارند، گفت: وجود یک فرزند در خانواده، پدر و مادر را از حامیانی همچون فرزندان در دوران پیری محروم می‌کند.

وی، نقش دولت در گرایش والدین به فرزندآوری را مهم عنوان کرد و افزود: دولت می‌تواند با اجرای سیاست‌های حمایتی، خانواده‌ها را به داشتن چند فرزند تشویق کند.

عضو هیئت علمی دانشگاه پیام‌نور بیرجند با اشاره به نقش رسانه‌ها در تشویق والدین در گرایش به تک‌فرزندی، تصریح کرد: رسانه‌ها باید از پخش فیلم‌هایی که مروج تک‌فرزندی و تجمل‌گرایی است پرهیز کنند.

طالبی با اشاره به اینکه افزایش جمعیت نقش زیادی در تامین امنیت کشور دارد، خاطرنشان کرد: علاوه بر اینکه گرایش خانواده‌ها به داشتن چند فرزند باعث امنیت کشور می‌شود، منجر به رشد اجتماعی فرزندان و تعامل بیشتر افراد خانواده با یکدیگر در دوران کودکی و بزرگسالی می‌شود.

فریدون رضائی، عضو هیئت علمی دانشگاه پیام‌نور بیرجند به خبرنگار ایسنا گفت: تک‌فرزندی در جامعه امروز به سبک زندگی تبدیل شده و این پدیده علل و پیامدهای گوناگونی دارد.

وی با اشاره به مزایا و معایب تک‌فرزندی تصریح کرد: خانواده‌ها اغلب معتقدند با داشتن یک فرزند فرصت بیشتری برای رسیدگی به خانواده و فرزند خود دارند و امکانات بیشتری اعم از رفاهی و تحصیلی را می‌توانند برای فرزندشان فراهم کنند و در این شرایط

فرزندانشان پیشرفت بیشتری می‌کند، این در حالی است که رواج تک فرزندی با کاهش جمعیت، امنیت کشور را تهدید می‌کند و با کاهش نسل جوان و افزایش تعداد میانسالان و به عبارتی پیر شدن جمعیت، به چرخه تولید و اقتصاد جامعه آسیب وارد خواهد شد.

وی اظهار کرد: فرزندی که در خانواده‌های تک فرزند بزرگ شده‌اند از پختگی لازم برخوردار نیستند و به دلیل توجه زیاد خانواده و اینکه هیچ‌گونه رقیبی در منزل ندارند از جنبه تربیتی، افرادی وابسته و دارای اعتماد به نفس پایین هستند. این افراد به دلیل اینکه در خانواده الگویی از جنس مخالف ندارند از لحاظ جنسی و روابط اجتماعی ممکن است آسیب‌پذیر باشند.

رمضانی با بیان اینکه از لحاظ اجتماعی این افراد رشد نیافته هستند، اظهار کرد: از لحاظ علمی، معایب تک فرزندی بیشتر از مزایای آن است؛ از نگاه سیاسی و امنیتی عمدتاً جمعیت به عنوان یک منبع قدرت تلقی می‌شود، لذا پیش‌بینی می‌شود در صورت رواج تک فرزندی، قدرت کشور در معرض تهدید قرار گیرد.

وی افزود: از نگاه اقتصادی زمانی که نیروی کار فعال و پویا در جامعه کم باشد آن جامعه دچار رکود اقتصادی و تولید می‌شود، از این رو با توجه به شرایط کنونی دولت باید برای حل این مشکل برنامه‌ریزی کند.

رمضانی اظهار کرد: زوجین در ابتدای زندگی آمادگی روحی- روانی و اقتصادی برای تولد فرزند را ندارند و بعد از گذشت چند سال نیز آمادگی جسمی برای تولد فرزند ندارند، لذا دولت باید با سیاست‌گذاری‌های مناسب برای این مشکل جامعه را چاره‌اندیشی کند.

وی با اشاره به اینکه مشکل اقتصادی یکی از دلایل گرایش خانواده‌ها به تک فرزندی است، تصریح کرد: به دلیل مشکلات اقتصادی و مشغله کاری والدین، زنان اغلب با توجه کمک به اقتصاد خانواده در بیرون از منزل کار می‌کنند که این خود باعث تزلزل بنیان خانواده می‌شود.

رمضانی ادامه داد: به عنوان یک پیشنهاد عملیاتی در این مورد، دولت با احتساب خانه‌داری به عنوان شغل و در نظر گرفتن حقوق و مزایا برای زنان خانه‌دار می‌تواند در راستای تحکیم بنیان خانواده و نیز کاهش آسیب‌های اجتماعی خانواده گام موثری بردارد، البته نباید از عزم و اراده ملی در این مورد غفلت کرد چرا که تجارب نشان می‌دهد ملت ایران در برهه‌های مختلف اغلب جلوتر از دولت و

مسئولین حرکت کرده و نقش‌آفرینی داشته‌اند.

بهناز زال، کارشناس ارشد روانشناسی در گفت‌وگو با خبرنگار ایسنا با اشاره به اینکه زوجین برای رفاه بیشتر خود و فرزندان‌شان به تک‌فردی گرایش دارند، توضیح داد: چشم و هم‌چشمی، افزایش توجه والدین به فرزندان و رفاه بیشتر والدین و فرزندان از دیگر دلایل گرایش والدین به تک‌فردی است.

وی با اشاره به اینکه هر پدیده اجتماعی معایب و مزایای خاصی دارد، افزود: افزایش توجه والدین به فرزندان، فراهم کردن امکانات رفاهی بیشتر برای فرزندان و افزایش وقت والدین برای توجه به فرزند از جمله مزایای تک‌فردی است و احساس تنهایی، نبود تعاملات متعدد بین فرزند با سایر فرزندان، محرومیت فرزندان از خواهر و برادر، عدم استقلال و وابستگی بیش از حد والدین و فرزندان به یکدیگر و عدم سازگاری از جمله معایب تک‌فردی است.

این کارشناس ارشد روانشناسی با اشاره به اینکه فرزندان نیاز به تعاملات متعدد با اطرافیان دارند، گفت: در خانواده‌های دارای تک‌فرزند به دلیل محدودیت ارتباطات، والدین باید برای جلوگیری از احساس تنهایی فرزندان‌شان و گسترش مهارت‌های ارتباطی و اجتماعی، فرزندان خود را به مهدهای کودک فرستاده و تعاملات خود را با آشنایان افزایش دهند تا بدین ترتیب فرزند، مهارت‌های ارتباطی با دیگران را بیاموزد و سازگاری وی با دیگران افزایش یابد.

زال با اشاره به اینکه والدین نمی‌توانند تمام مهارت‌ها را به فرزندان خود بیاموزند، گفت: این فرزندان در شرایط عادی نمی‌توانند مهارت ارتباطی به دست آورند و والدین بعد از ازدواج فرزندان خود احساس تنهایی می‌کنند.

وی با اشاره به اینکه والدین کودکان تک‌فرزند تمامی کارهای فرزندان‌شان را انجام می‌دهند، تصریح کرد: این والدین مانع از استقلال فرزندان خود می‌شوند و برای جلوگیری از وابستگی بیش از حد بین والدین باید کارهای شخصی کودکان را به خودشان محول کنند و برای حل مشکلات، فرزندان خود را راهنمایی کنند و از حل تمام مشکلات فرزندان توسط والدین پرهیز شود.

این کارشناس ارشد روانشناسی در خصوص تاثیرات تک‌فردی بر ازدواج این افراد تصریح کرد: این افراد به دلیل کسب نکردن مهارت ارتباطی، برخورد نکردن با سلیقه‌های مختلف، نبود استقلال و وابستگی

به والدین و عدم آموزش حل مسئله و نداشتن الگویی از جنس مخالف، با همسر خود نیز مشکلاتی خواهند داشت.

زال اظهار کرد: والدین نباید خواسته‌های فرزندان خود را بدون چون و چرا انجام دهند و شرایط را طوری فراهم کنند که کودک آنان احساس تنهایی کند بلکه باید در راستای رفع احساس تنهایی و استقلال فرزندان گام بردارند.

جوان پرس